

Tõnu Rätsep – meditsiinidoktor

Toomas Asser – TÜ närvikliinik

4. detsembril 2002 kaitses Tartu Ülikooli arstiteaduskonna nõukogu ees doktoriväitekirja Tõnu Rätsep. Töö "Peaaju hemodünaamika mitteinvasiivne uurimine aneurüsmaatilise subarahnoidaalse hemorraagiaga haigetel" ("Aneurysmal subarachnoid haemorrhage: noninvasive monitoring of cerebral haemodynamics") valmis TÜ närvikliinikus professor Toomas Asseri juhendamisel. Töö oponentiks oli professor Matti Vapalahti Kuopio Ülikooli neurokirurgia kliinikust. Oponent märkis tunnustavalt, et tegemist on kliinilise neurokirurgia sõlmküsimumst käsitleva uurimusega, mille tulemused on leidnud kajastamist maailma juhtivates erialaajakirjades. Uuring oli töömahukas, meetodiliselt hästi tehtud ning uuringu tulemusi on võimalik kasutada aneurüsmaatilise subarahnoidaalse hemorraagiaga haigete kliinilises käsitluses.

Tõnu Rätsepa doktoridissertatsioon oli esitatud 6 originaalpublikatsiooni kokkuvõttena. Väitekirja käsitleb peaaju hemodünaamika uurimise mitteinvasiivsete meetodite (transkraniaalne doplerograafia, transkraniaalne oksümeetria) kasutamist ajuarterite vasospasmi ning hilise isheemilise ajukahjustuse arenguriski hindamiseks aneurüsmaatilise subarahnoidaalse hemorraagiaga haigetel. Doktoritöö eesmärgiks oli selgitada ajuarterite vasospasmi, ajuvereringe autoregulatsiooni häirete ning peaaju vereringe hemodünaamilise puudulikkuse regulaarse uurimise teostatavust, esinemissagedust ning kliinilist tähtsust ajuarteri aneurüsmi ruptuuri järel. Uuringurühm selekteeriti 125 järjestikuse subarahnoidaalse hemorraagiaga haige hulgast. Uurimusest selgus, et ajuvereringe autoregulatsiooni häired ja hemodünaamiline puudulikkus on

sagedased ning nende hindamine on igapäevases praktikas rutiinselt teostatav. Arteriaalse vasospasmi diagnoosimine uuritud haigetel ei seostunud isheemilise ajukahjustuse riski suurenemise ega kliinilise kaugtulemuse halvenemisega. Uuringu tulemusena leiti, et vasospasmi kiire arengu ning sügava spasmi tekke korral kujuneb välja peaaju vereringe hemodünaamiline puudulikkus, mis nagu ka ajuvereringe autoregulatsiooni häirumine, kujutab endast olulist riski aju regionaalse hapnikusaturatsiooni vähenemisele, hilisele isheemilisele ajukahjustusele ja ebasoodsale kliinilisele kaugtulemusele aneurüsmaatilise subarahnoidaalse hemorraagia järel. Uuringu alusel järeldati, et ajuvereringe autoregulatsiooni häirete ja hemodünaamilise puudulikkuse rutiinne jälgimine võimaldab suurendada neuromonitooringu informatiivsust

arteriaalse vasospasmi arengu hindamisel ning haigusriskide selgitamisel aneurüsmaatilise subarahnoidaalse hemorraagiaga haigete ravis.

Tõnu Rätsep on sündinud 6. märtsil 1969. aastal Tartus. Keskkooli omandas ta Tartu II Keskkoolis ning Tartu Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas ravierialal 1995. aastal. Aastatel 1995–1997 läbis Tõnu Rätsep internatuuri Tartu Maarjamõisa Haiglas. Aastatel 1997–2001 oli T. Rätsep Tartu Ülikooli närvikliiniku doktorant ning alates 2001. aastast on ta samas neurokirurgia resident. T. Rätsep on täiendanud end neurokirurgia alal Uppsala Ülikoolis ning osalenud Euroopa

Neurokirurgia Ühingute Assotsiatsiooni korraldatud erialastel täienduskursustel. T. Rätsep on alates 1997. aastast läbi viinud praktikume ja seminare arstiteaduskonna raviosakonna üliõpilastele. T. Rätsepa teaduspublikatsioonide üldarv on 13, neist 3 on ilmunud rahvusvahelistes eelretsenseeritavates ajakirjades. Oma uurimustulemusi on T. Rätsep tutvustanud korduvalt suuliste ettekannetega rahvusvahelistel teaduskonverentsidel. 2001. aastal pälvis T. Rätsep Balti Neuroloogide Assotsiatsiooni ning firma Beaufour-Ipsen International asutatud Balti teaduspreemia neuroloogias.